

Notat fra møde d. 11/12 2024 hos Niras om tilrettelæggelse af arbejdsmiljøkoordinator (P)-rollen

Jens Riising fra Niras fortalte om virkemidler for at skabe samspil med projekterende:

- Vi arbejder som arbejdsmiljøkoordinatorer med mennesker og skal have dem til at agere på en bestemt måde. Det er derfor vigtigt at skabe relationer, bl.a. ved at gøre dialogen mere personlig. Man skal overveje, hvordan man giver lidt af sig selv for at få noget igen fra de projekterende
- Vi kan ikke være inde over alt, så vi er nødt til at stole på, at de kommer til os med spørgsmål/udfordringer.
- De projekterende har ikke målsætning om at skabe ikke-bygbare projekter, men der er en række udfordringer, fx er bygningerne blevet mere komplekse, fasemodellen er under opbrud, projekteringsfagene kæmper med hinanden om bl.a. pladsen, og der tages ofte sene beslutninger eller sker ændringer, som ændrer fundamentalt på projektet
- De projekterende projekterer kun til det niveau, som bygherren har bestemt for de enkelte fag, hvorfor der kan være "huller" i projekt materialet, som først bliver udfyldt, når entreprenøren/leverandøren laver detailprojekteringen
- Det er vigtigt som arbejdsmiljøkoordinator at kende de udfordringer, som de projekterende står over for i det givne projekt, så man kan tage bestik af situationen. Spørg dem, hvad der sker i deres fagprojekt.
- Det er vigtigt at få talt med de projekterende om særlige fokusområder i de tidlige faser, fx plads til installationer.
  - o Man kan lave et overblik over forskellige installationstyper i et principsnit af hovedføringer, hvor man afsætter plads (blokke), selv om man ikke har de eksakte størrelser. Hver blok kan gives sin farve, og den fagprojekterende skal holde sig inden for dette areal
  - o Man kan synliggøre i modeller ved at indsætte en fiktiv person, samt de tekniske hjælpemidler
  - o Kontakt Commissioning-folkene da de typisk har styr på alle servicekrævende installationer
- Det er ligeledes vigtigt at få talt overordnet byggetakt, gerne allerede i dispositionsprojektet, så man har en idé om, hvordan projektet skal udføres og i hvilken rækkefølge
- Særlige fokusområder i projektforslag/hovedprojekt
  - o Spørge ind til hvordan samlingsmetoderne er tænkt
  - o Kortlægning af overordnet udførelsesrækkefølge, evt. som en del af den tværfaglige granskning
- Tal med de projekterende, undlad at skrive. Man kan anvende følgende metoder:
  - o Interview de enkelte faggrupper
  - o Afhold kort workshops/møder om særlige emner

- Tal ud fra BIM-model, da man får en rummelig fornemmelse. Vær obs på at alt ikke projekteres før udbud, fx bæring til ledninger mm.
- Spørg med udgangspunkt i proces og "flet" arbejdsmiljø ind. Fokus på at om det bygbar/muligt
- Det er vigtigt at have fokus på byggepladsplanen tidligt
  - Logistikflow og pladsforhold
  - Hvor er der flaskehalse/udfordringer?
  - Lav faseplaner, fx udgravning, råhus og aptering, evt landskab. Men obs på at de kan overlappe
  - Det er vigtigt at få afklaret, hvem der laver byggepladsplanen. Man kan fx bruge Bluebeam (<https://bam-bus.dk/vt-cases/bluebeam>) eller Zeitmaps (inddrager lokationsbaseret tidsplanlægning)
  - cmBuilder (<https://bam-bus.dk/vt-cases/cmbuilder-til-byggeplads-og-logistikplaner>) kan anvendes til at kombinere byggeplads- og tidsplan
- Konklusion
  - Forstå dine projekterende
  - Tal proces
  - Bryd op i steps
  - Husk byggepladsplanen

Opsamling på drøftelser

- Generelt har de projekterende viljen til at bidrage, men tidspres kan gøre det vanskeligt.
  - Nogle oplever, at bygningskonstruktører er bedst klædt på fra uddannelsen. Der er en stor opgave, før alle projekterende er klædt på.
  - Der kan være indgroede vaner, men det høres ikke så ofte mere, at de projekterende forventer, at entreprenøren selv må finde ud af det på byggepladsen
  - Det kan være nødvendigt som arbejdsmiljøkoordinator (P) at gøre opmærksom på, hvis projekterende ikke er kvalificerede
- Oplevelsen er, at man som arbejdsmiljøkoordinator (P) er nødt til at "uddanne" projekterende i viden om bek. 110, arbejdsmiljø og hvad det indebærer at lave et arbejdsmiljømæssigt bygbar projekt, for at få input til PSS og journal
  - Man kan evt. spørge ind til, om de projekterende ved, hvad de skal levere til én som arbejdsmiljøkoordinator (P), fx listen over særlige forhold ved reparation og vedligehold. Hvis de ikke kender til det, så er det en måde at få en ide om deres vidensniveau om bek. 110
  - Mange ser sig selv som en facilitator/proceskonsulent, hvis formål er at få viden ud af de projekterende
- At "slå" med arbejdsmiljølovgivningen kan have negative konsekvenser for relation til projekterende. Det er bedre at fokusere på bygbarheden og at sikre forventningsafstemning fra start, så de projekterende ved, hvad man som arbejdsmiljøkoordinator (P) har brug for
- Der er en vedvarende diskussion om metodefrihed vs. angivelser. Det vil være godt, hvis man kan lægge en linje i projektet.
- De gængse metoder til at inddrage de projekterende er:
  - Samtaler/dialog

- Workshops, hvor man fx kan lave en procesplan. Det kan være med post its eller digitalt, fx i Mural
  - 3D-modeller, som man kigger på sammen for at få en fælles forståelse
  - Dokumentation, fx logbog som både skaber overblik over kortlagte arbejdsmiljørisici, og som kan bruges som procesværktøj i forhold til at få angivelser i projekt materialet og input til PSS og journal
  - RAMT (<https://bam-bus.dk/vt-cases/ramt-digitale-granskningsvaerktoejer>)
- Flere har udfordringer med, at der før udbud af totalentrepriser faktisk er projekteret en hel del, og at dette kan opleves som beslutninger af entreprenøren, selv om de projekterende måske har set det som forsalg. Det er vigtigt, at arbejdsmiljøkoordinator (P) er med i hele projekteringen uanset entrepriseform
  - Man kan med fordel bruge entreprenøren eller tidligere entreprenører som projekterende, der har byggeplads erfaring. Vær opmærksom på at der kan være udbudstekniske udfordringer

Safety Observer App'en til ergonomiske formål

Sebastian Laigaard Skals fra Det Nationale Forskningscenter for arbejdsmiljø fortalte om nyt forskningsprojekt om udvikling af Safety Observer App'en til ergonomiske formål:

- Safety Observer App (<https://bam-bus.dk/vt-cases/safety-observer-app-smart-sikkerhedsrundering>) kan i dag anvendes til sikkerhedsrunderinger. Man kan vælge emner, som primært dækker sikkerhed. Meningen er, at der skal udvides med emner, som gør det muligt at kortlægge det ergonomiske arbejdsmiljø
- Der er brug for input om, hvordan app'en anvendes i dag, hvilke emner, der er brug for, samt test når den ergonomiske del er udviklet. Man kan kontakte Sebastian, hvis man vil bidrage

Kommende møder

- Møder på Sjælland bliver fremover i juni og december, tirsdage kl. 13-16